

**Department za inž. zaštite životne sredine
i inž. zaštite na radu**

Pojam zaštite na radu

- Skup **tehničkih**, **zdravstvenih**, **pravnih**, **psiholoških**, **pedagoških** i drugih delatnosti pomoću kojih se otkrivaju i otklanjaju rizici, odnosno rizične pojave kao što su **opasnosti**, **štetnosti** i **napori**, a koje mogu ugroziti život i zdravlje osoba koje rade.

Svrha

Stvoriti sigurne radne uslove

Sprečiti moguće posledice za zdravlje i život radnika kao što su povrede na radu, profesionalne bolesti i druge bolesti u svezi s radom

Sprečiti zastoje u odvijanju tehnoloških/proizvodnih/uslužnih i drugih radnih procesa

Ekonomске posledice

-
- Prema Zakonu o bezbednosti i zdravlju na radu (objavljen u "Sl. glasnik RS", br. 101/2005, 91/2015 i 113/2017 - dr. zakon) definiše se:

Bezbednost i zdravlje na radu jeste obezbeđivanje takvih uslova na radu kojima se, u najvećoj mogućoj meri, smanjuju povrede na radu, profesionalna oboljenja i oboljenja u vezi sa radom i koji pretežno stvaraju pretpostavku za puno fizičko, psihičko i socijalno blagostanje zaposlenih.

Međunarodno uređenje

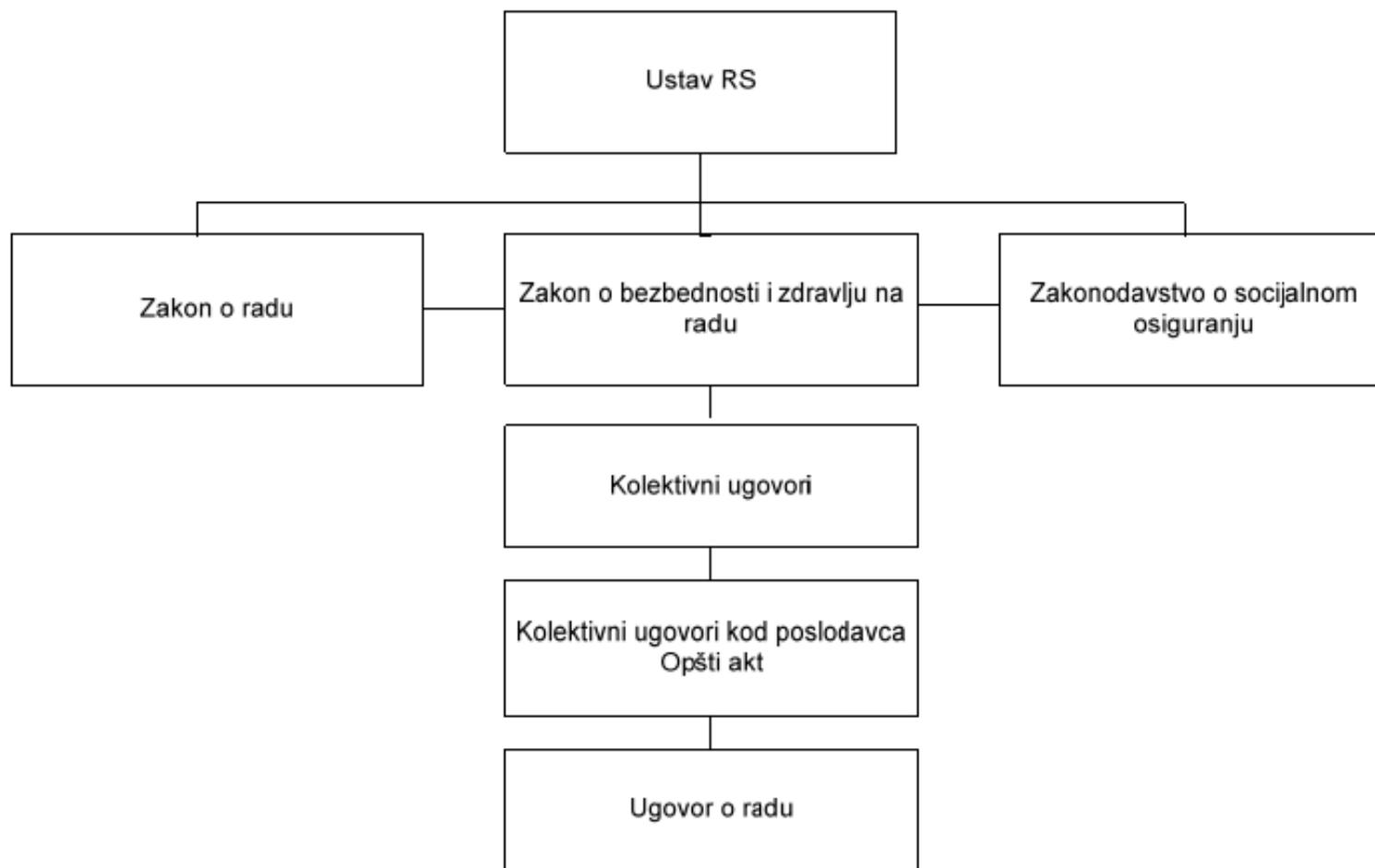
- MOR (Međunarodna organizacija rada) – ILO (International Labour Organization) specijalizovana agencija UN „sve u vezi rada“

MOR formuliše međunarodne standarde rada u formi
KONVENCIJA ILI PREPORUKA

- Konvencije kao multilateralni akti ugovornog karaktera postaju obaveza tek nakon njihove ratifikacije od strane države-članice i na taj način praktično dobijaju snagu zakona.
- Preporuke nemaju snagu međunarodnog ugovora i ne podležu ratifikaciji. Najčešće ili prethode ili prate konvenciju.

- EU

- Direktive

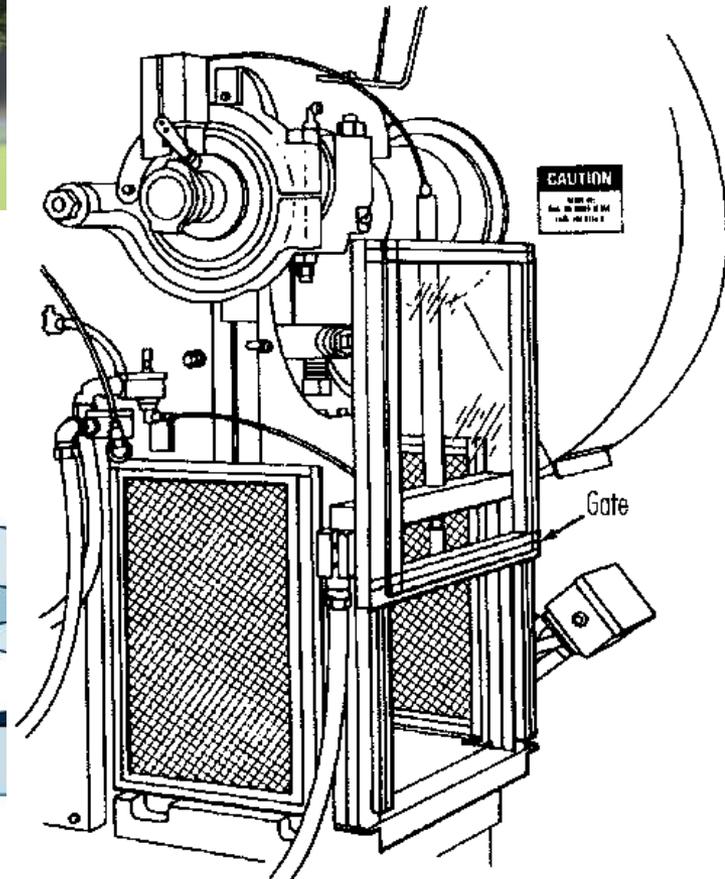
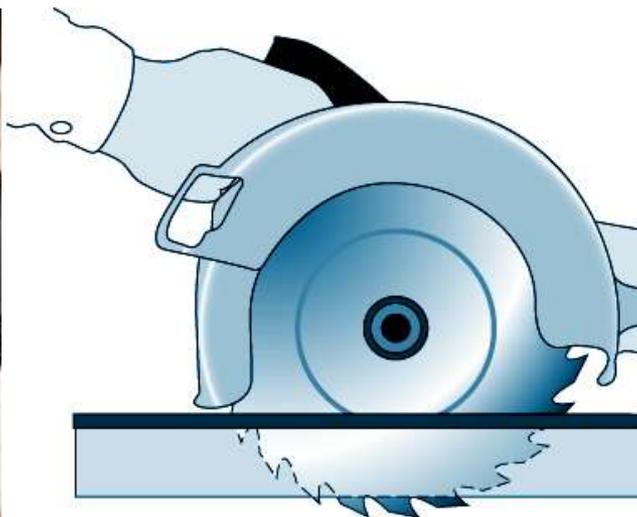
Sistem upravljanja zaštitom na radu u Srbiji

- Uređivana, sprovedena i kontrolisana od strane Ministarstva rada, zapošljavanja, boračkih i socijalnih pitanja preko dva tela:
- Uprave za bezbednost i zdravlje na radu.
- Inspektorata za rad.

28. april – Svetski dan bezbednosti i zdravlja na radu

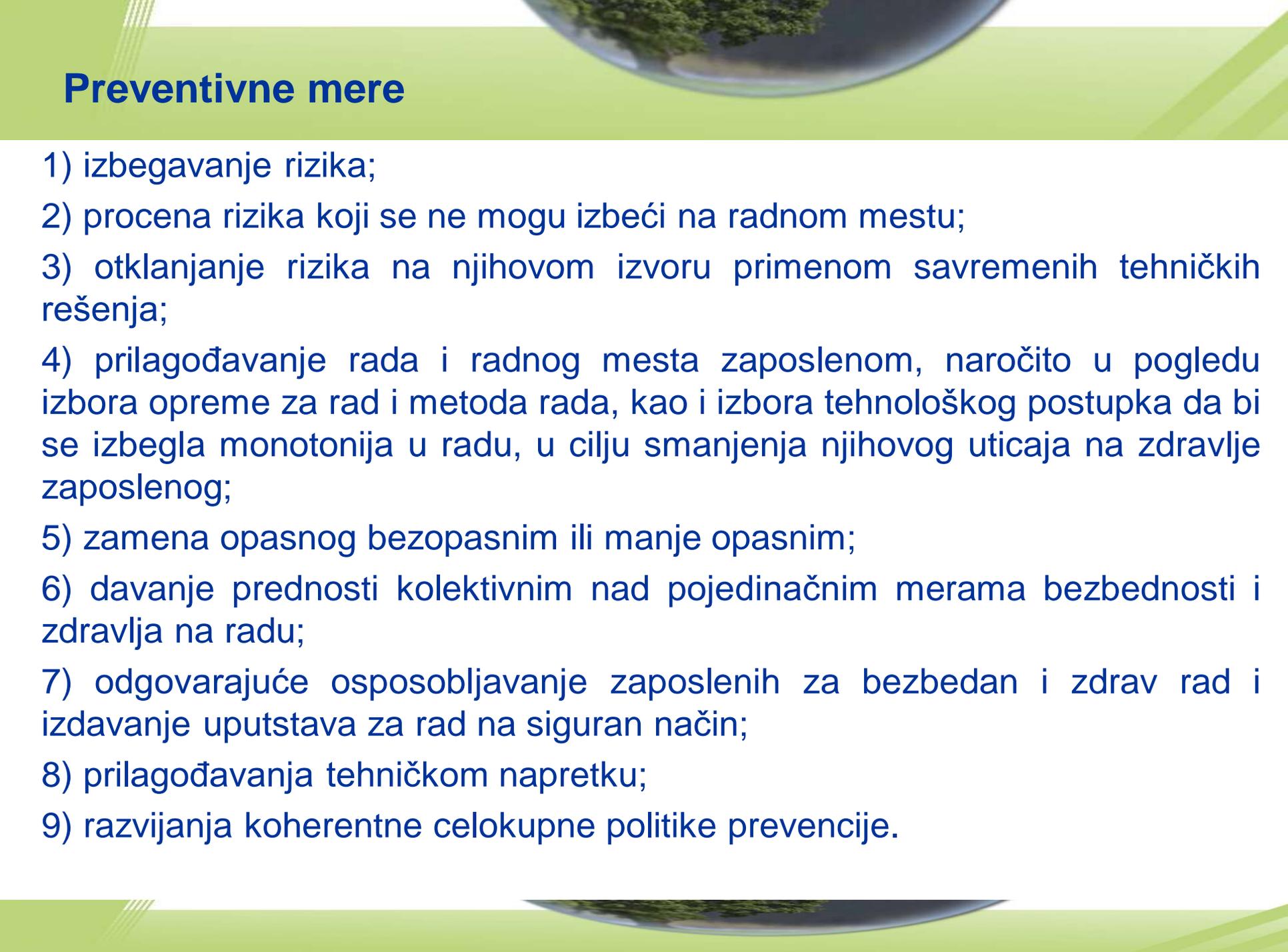
Procena rizika na radnom mestu

- pravna zaštita na
- eliminacija ili umanjivanje rizika,
 - ograđivanje rizika ili ograđivanje radnika u odnosu na rizik,
 - udaljavanje rizika od radnika ili radnika od rizika,
 - primena lične zaštitne opreme.

• **PREVENTIVNE MERE**

Preventivne mere

- 1) izbegavanje rizika;
- 2) procena rizika koji se ne mogu izbeći na radnom mestu;
- 3) otklanjanje rizika na njihovom izvoru primenom savremenih tehničkih rešenja;
- 4) prilagođavanje rada i radnog mesta zaposlenom, naročito u pogledu izbora opreme za rad i metoda rada, kao i izbora tehnološkog postupka da bi se izbegla monotonija u radu, u cilju smanjenja njihovog uticaja na zdravlje zaposlenog;
- 5) zamena opasnog bezopasnim ili manje opasnim;
- 6) davanje prednosti kolektivnim nad pojedinačnim merama bezbednosti i zdravlja na radu;
- 7) odgovarajuće osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad i izdavanje uputstava za rad na siguran način;
- 8) prilagođavanja tehničkom napretku;
- 9) razvijanja koherentne celokupne politike prevencije.

Lična zaštitna sredstva-LZS

Pravila zaštite na radu nalažu upotrebu ličnih zaštitnih sredstava kao poslednji korak u povećanju sigurnosti na radnom mestu.

1. Sredstva za zaštitu glave

zaštitni šlem (kaciga)

2. Sredstva za zaštitu očiju i lica

štitnik i
maska

zaštitne
naočare

3. Sredstva za zaštitu sluha

vata, čepići i zaštitne slušalice

4. Sredstva za zaščito disajnih organa

respirator, cevna maska s kiseonikom i zaštitna gasna maska

5. Sredstva za zaštitu ruku

od hladnoće i toplote, električne energije,
mehaničkih opasnosti, štetnog delovanja
kiselina...

Obavezna
zaštita ruku

6. Sredstva za zaštitu nogu

cipele sa čeličnom kapicom(zaštita od pada), zaštitu od štetnog toplotnog delovanja (cipele sa drvenim đonom), elektroizolacione...

7. Sredstva za zaštitu tela

zaštitna odela
kombinezoni

8. Sredstva za zaštitu od pada sa visine

9. Sredstva za zaštitu trupa

nepovoljnih atmosferskih
uticaja štite radnike od
hladnoće, vetra, kiše,
snega, zračenja

Specifična radna mesta

Radnici koji rukuju radnom opremom:

- mašine sa povećanim rizicima - viljuškari, dizalice i dr;
- instalacije i objekti sa povećanim rizicima - kotlovi, elektroenergetska postrojenja i dr...

moraju biti punoletni, imati odgovarajuću stručnu spremu i
moraju pristupiti utvrđivanju zdravstvenog stanja.

Povreda na radu

Analizom uzroka i okolnosti zbog kojih je došlo do povreda na radu, utvrđeno je da su najčešći uzroci povređivanja sledeći:

- **nebezbedan rad na visini i na nepropisno montiranim skelama;**

NajVicevi.net

This is why women live longer than men

- nekorišćenje propisanih sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu prvenstveno rad bez zaštitnog šlema i zaštitnog opasača;

- rad u nepropisno obezbeđenim iskopima;

- neprimenjivanje osnovnih načela organizacije izvođenja radova;

Legge 626: L'apoteosi

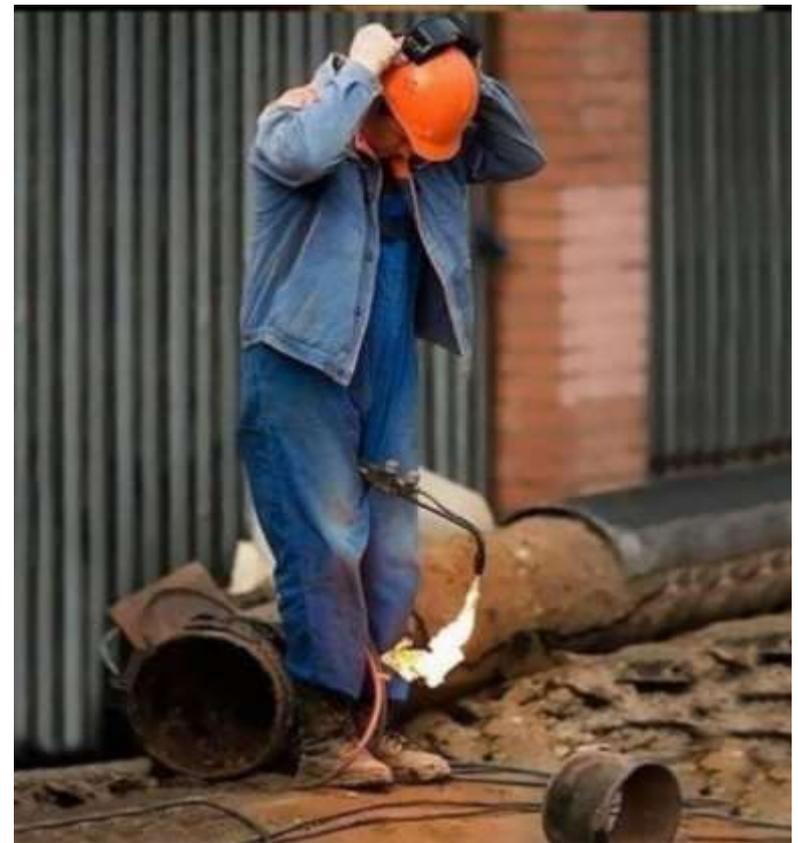
- odstupanje od propisanog i utvrđenog procesa rada;

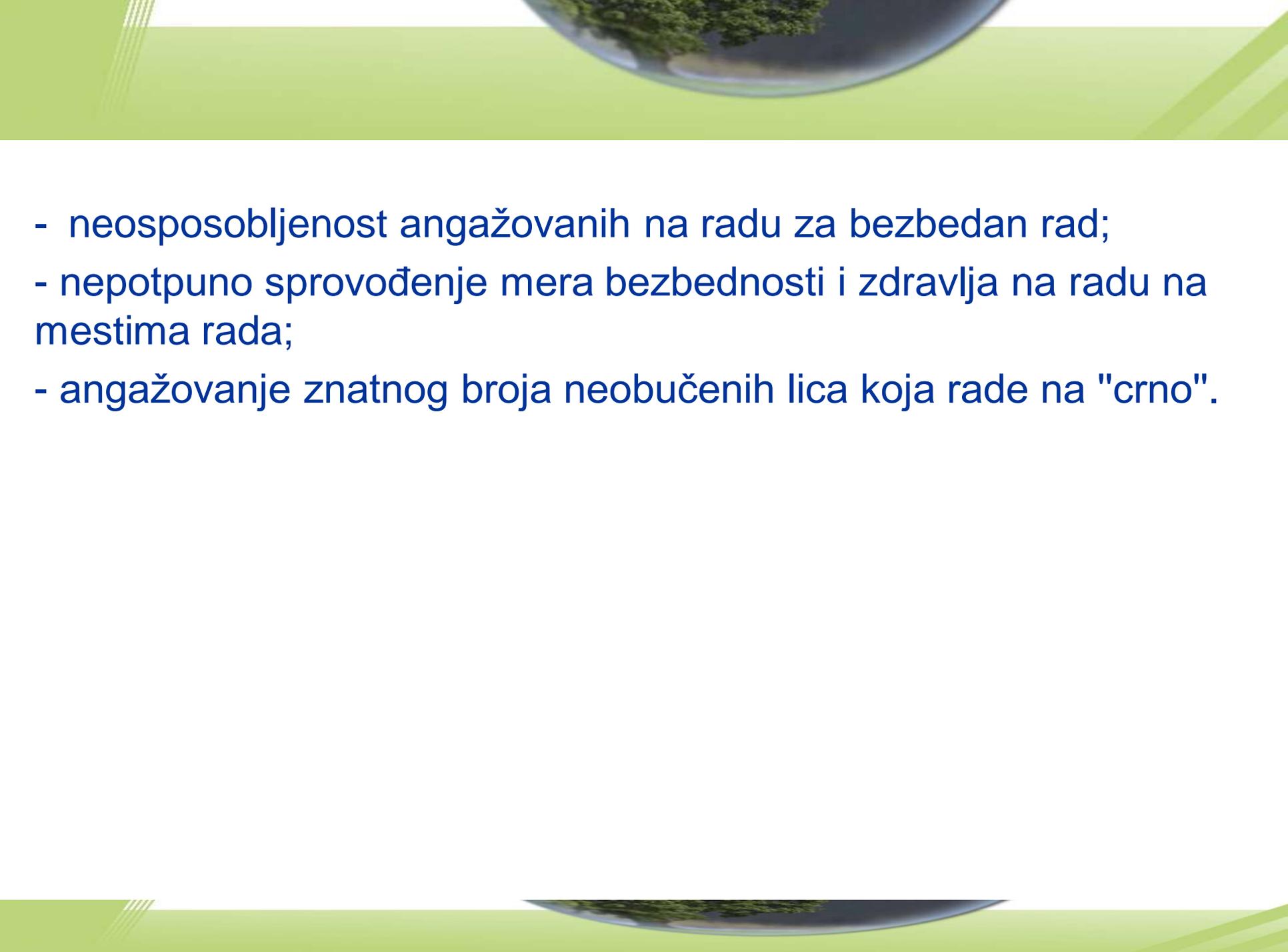

- nepropisna saradnja (koordinacija) učesnika u radu,

- nepropisan rad sa opremom za rad;

-
- neosposobljenost angažovanih na radu za bezbedan rad;
 - nepotpuno sprovođenje mera bezbednosti i zdravlja na radu na mestima rada;
 - angažovanje znatnog broja neobučениh lica koja rade na "crno".

Godina	Broj izvršenih inspekcijskih nadzora u slučaju smrtne, teške sa smrtnim, kolektivne, teške i lake povrede na radu					
	Ukupno povreda	Smrtnih povreda	Teške povrede sa smrtnim ishodom	Kolektivne povrede	Teških povreda	Lakih povreda
2013.	1146	24	14	11	849	248
2014.	1100	21	17	19	904	139
2015.	947	24	14	18	780	111
2016.	900	29	13	20	774	64

2017. 9 smrtnih i 898 teških povreda
 2018. **53** povrede sa smrtnim ishodom

Najugroženija zanimanja u Republici Srbiji na osnovu smrtnih povreda na radu

- Građevinarstvo i industrija spadaju u najrizičnije delatnosti.
- Shodno navedenom, najugroženija zanimanja zaposlenih su građevinski radnici različitih profila - NK radnici, armirači, tesari, zidari, vozači (autoviljuškara, teretnih motornih vozila), automehaničari, pomoćni radnici, elektromonteri, bravari - zavarivači i rukovaoci dizalicama - kranovima.

⚠ WARNING ⚠

Avoid Serious Injury...

Don't Tell Me How To Do My Job!

PITANJA ?

FB Departman za inženjerstvo zaštite životne sredine i zaštite na radu - FTN

ftnzastita@uns.ac.rs

